

Bodil Hammarberg
Stadsmiljö
08-508 26524

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-10-18

Den gröna promenadstaden. Svar på samråd

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner och överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på samrådet.
2. Trafik- och renhållningsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Pia Krensler
Stadsträdgårdsmästare

Sammanfattning

Det tematiska tillägget till översiktsplanen Promenadstaden, Den gröna promenadstaden är ute på samråd. Trafik- och renhållningsnämnden har fått samrådsunderlaget på remiss och samrådstiden varar till 19 oktober. Dokumentet utgör ett paraplydokument för kommande parkprogram och de stadsdelsvisa parkplanerna.

Den gröna promenadstaden beskriver mål och strategier i 15 punkter under rubrikerna Stockholms gröna karaktär, Stockholmarnas gröna vardagsrum,

Stockholms ekologiska infrastruktur och Stadens verktyg och processer. Det sistnämnda kapitlet är en vägledning för strategiernas tolkning och förverkligande. Trafikkontorets synpunkter kompletteras med en kort beskrivning av kommande parkprogram.

Bakgrund

I samband med att Stockholms översiktsplan Promenadstaden antogs av KF i mars 2010 fick stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att utveckla stadens parkprogram. Det innebär att ta fram metoder för planering och utveckling av parker och grönområden med fokus på hur fler stockholmare skall få möjlighet att utnyttja stadens gröna miljöer. I plansamrådet för ÖP framkom det stora engagemanget som stockholmarna känner för parker och grönområden. Många av remissvaren rörande ÖP handlade om de gröna frågorna. Den gröna promenadstaden har ambitionen att klargöra många av dessa frågeställningar och ge en vision av framtidens parker och grönområden och hur staden skall förverkliga dessa ambitioner i en tätare och folkrikare stad.

Under arbetets gång fann man att det skulle bli mer renodlat att dela uppdraget i två dokument. Ett strategiskt dokument, ett tematiskt tillägg till ÖP, Promenadstaden, med stadsbyggnadskontoret som ansvariga samt ett dokument med råd och anvisningar beträffande park- och grönområden, med trafikkontoret som ansvariga. Den gröna promenadstaden kommer att fungera som ett styrdokument för arbetet med parker och natur och som ett paraply för parkprogram, lokala parkplaner och andra dokument på det gröna området.

Den gröna promenadstaden har tagits fram av stadsbyggnadskontoret i samarbete med trafikkontoret och exploateringskontoret. En styrgrupp med förvaltningschefer från de tre kontoren samt Östermalms stadsdelsförvaltning och stadsträdgårdsmästaren har följt arbetet. En intern referensgrupp med representanter från flera förvaltningar har lämnat synpunkter. Sakkunniga inom staden och externt har bidragit med synpunkter.

Det finns ett starkt behov av att upprätta ett dokument, ett nytt Parkprogram, som blir sammanhållande för stadens alla parkplaner, vilka upprättas stadsdelsvis. Parkprogrammet kommer också att utgöra kittet mellan det strategiska dokumentet Den gröna promenadstaden och parkplanerna. Alltså bör det ursprungliga uppdraget från KF att justera/ upprätta ett nytt parkprogram för Stockholm fullföljas. Trafikkontoret har sedan tidigare uppdraget att revidera Stockholms Parkprogram 2005-2009.

Samråd

Stadsbyggnadsnämnden godkände den 24 maj samrådsunderlaget, Den gröna promenadstaden, ett tematiskt tillägg till ÖP, Promenadstaden. Nämnden gav också i uppdrag till stadsbyggnadskontoret att skicka ut det på samråd enligt 3 kap 9§ PBL.

Den gröna promenadstaden har bland annat remitterats till Trafik- och renhållningsnämnden och remisstiden sträcker sig till 19 oktober 2012.

Den gröna promenadstaden finns utställt i FYRKANTEN i tekniska nämndhuset fram till den 19 oktober och finns även på www.Stockholm.se/gronapromenadstaden.

Samrådsunderlaget/Remissen

Den gröna promenadstaden utgör ett gediget arbete. Dokumentet är indelat i tre kapitel; inledning, mål och strategier och vägledning där de olika ”gröna” delarna är beskrivna utifrån; Stockholms gröna karaktär, Stockholmarnas gröna vardagsrum, Stockholms ekologiska infrastruktur och Stadens verktyg och processer.

Dokumentet beskriver att då Stockholm växer innebär detta att grönområden kommer att tas i anspråk för bostäder, service, arbetsplatser och infrastruktur men tillväxten skapar också nya möjligheter att utveckla och förbättra parker och naturområden i en tät sammankopplad stad.

Några av strategierna som diskuteras är att höja kvaliteten på befintliga parker, skapa nya mångfunktionella parker bland annat i stadsutvecklingsområden och de utpekade tyngdpunkterna, enligt ÖP, och möjligheten att förädla närnatur med varsam hand så att den blir tryggare och tillgängligare. Gröna förbindelser t ex Stockholmsstråk kopplar samman stadsdelarna och utvecklar promenadstaden. Fickparker av temporär eller permanent karaktär kan bli värdefulla tillägg i stadsväven och förstärka upplevelsen av gröna promenader. Tillgängliga kajer och stränder, en viktig del av det offentliga rummet, är oerhört betydelsefulla och ett signum för Stockholm som bör utvecklas vidare. Identitet, kvalitet och attraktivitet är honnörsord i utvecklingen av de offentliga gröna rummen som främjar ett socialt liv och god hälsa. En god tillgång på gröna miljöer och väl fungerande grönstruktur är en förutsättning också för ett rikt växt- och djurliv, stadens klimatanpassning och andra viktiga ekosystemtjänster. I dokumentet förs också resonemang hur kring hur staden kommer att behöva utveckla sina processer och verktyg för planering, investering och skötsel för att möta utmaningar som befolkningstillväxt och klimatförändringar innebär.

Hur stockholmarnas engagemang för grönfrågor skall tas tillvara är också ett ämne som berörs i Den gröna promenadstaden.

Trafikkontorets synpunkter och förslag

Eftersom Den gröna promenadstaden är ett övergripande strategiskt dokument är det viktigt att innehållet beskriver stadens inriktning och vision beträffande de gröna offentliga rummen knutet till ÖP som förtydligande av dess strategier, men också som vägledning för kommande parkprogram och andra dokument. Vissa detaljer som beskriver innehåll och funktion/användning bör enbart behandlas översiktligt för att i stället ges en stor plats och utvecklas vidare i det kommande nya parkprogrammet. Resonemang kring skötsel, odling och delaktighet bör hänskjutas till parkprogrammet.

Möjligheter att komprimera texten bör ses över eftersom dokumentets strategiska och vägledande roll kräver ett sparsmakat och stringent förhållningssätt. Till viss del bör upprepningar sällas bort och bibehållas på rätt plats och i rätt sammanhang.

Målsättningen är att Den gröna promenadstaden och det nya Parkprogrammet skall komplettera varandra på ett konstruktivt och användbart sätt. Stadens ”styrdokument” bör inordnas i en tydlig hierarki som gör det lätt för alla som kanske dagligen skall använda dokumenten; stadens tjänstemän på förvaltningar såsom stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningar men naturligtvis även politiker, arkitekter och byggherrar. Och i allra högsta grad även en intresserad allmänhet.

Dokumentet belyser på ett förtjänstfullt sätt många av de utmaningar som existerar i dagens situation när många särintressen konkurrerar om den allmänna marken. Det nämns till exempel att många förskolor och skolor saknar egna gårdar och därför tas parkerna i anspråk av dessa med kraftigt ökat slitage som följd och i ökad konkurrens med andra parkbesökare. Den stora efterfrågan på hundrastgårdar är en annan fråga som har stor aktualitet och kommer att belysas vidare i parkprogrammet.

En utvecklad områdesplanering är ett hjälpmedel och en förutsättning i de områden som är föremål för stadsutveckling för att bland annat gröna frågor och trafikfrågor skall kunna analyseras och väl avvägda förslag tas fram. I dessa och andra planeringssammanhang är måtten på god park och naturtillgång, det vill säga rekommenderade avstånd till olika parkfunktioner/värden, ett värdefullt

redskap. Måtten är något justerade och förenklade i Den gröna promenadstaden jämfört med de som står angivna i nuvarande parkprogram.

En annan fråga som är viktig att utreda är om det behövs något täthetsmått t ex kvadratmeter/invånare för stadsutvecklingsområden och tyngdpunkter. Det är rimligt att nya stadsdelar håller en god parkstandard i nivå med de delar av innerstaden där rekreationsbehov och skötselnivå upprätthålls i dag på ett tillfredsställande sätt.

I dokumentet bör vattenrummen, stränder och kajer lyftas fram bättre. De blå och gröna rummen har nära samband i upplevelsen av staden. Ansvarsfrågorna för vattenrummen är idag något oklar vilket leder till brister som igenväxning av stränder. Likaså behöver mer utvecklade resonemang föras kring hur staden förhåller sig till den tätortsnära naturen.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att komplettera dagens kompensationsmodell i samband med exploatering med ett nytt system för gröna investeringar där varje exploatering är med och bidrar till satsningar på parker och natur som kommer att krävas i en tätare stad. Med en parkfond eller liknande system får staden möjlighet att styra de gröna satsningarna till de platser där de gör bäst nytta. Detta skulle kunna ske inom ramen för det utvecklade system för parkinvesteringar som stadsledningskontoret, trafikkontorets park- och stadsmiljöenhet och stadsdelarna arbetar med. Dagens system med grönkompensation i samband med exploatering av grön mark innebär att det är närområdet i berörd stadsdel som får del av kompensationspengarna, vilket kan innebära satsningar på gångvägar, dammar och liknande. Grönkompensationen går inte alltid till att utveckla park och natur på platser som är i behov av upprustning/komplettering.

Då ansvarsfrågorna för parker och grönområden är spridda på ett flera förvaltningar finns det behov av att se över och utveckla stadens hemsida kring dessa frågor så att det blir lättare för allmänheten att hitta och ta del av information till exempel: hitta din närmaste park, var finns guidade turer, var kan man rasta hunden m.m. Med modern teknik, hemsida, appar etc går det att lyfta fram och marknadsföra Stockholms kvaliteter. De tekniska förvaltningarna bör få ett gemensamt uppdrag att se över hemsidan under Trafikkontorets ansvar.

Arbetet med det nya Parkprogrammet har påbörjats av trafikkontoret och kommer att innebära en fördjupning av resonemangen från Den gröna promenadstaden kring utvecklingen av befintliga parker, skötselfrågor, framtidens nya parker,

klimateanpassning med mera. Trafik- och renhållningsnämnden kommer att få ta del av det nya parkprogrammet som beslutsärende under våren 2013.

Trafikkontorets förslag

- Trafik- och renhållningsnämnden godkänner och överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
- Trafik- och renhållningsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Slut